

8

Filipino

Ikaapat na Markahan
Modyul 1
Florante at Laura

Panimula

Alam mo bang ang buhay ng tao ay maihalaintulad sa isang aklat na isinusulat sa araw-araw na may simula at mayroon ding wakas?

Bawat kabanata ay may pagsubok, bawat pahina ay may aral kang makukuha. Sa kabilang nito ang mahalaga ay kung paano mo hinaharap ang bawat yugto ng buhay. Ang mga pagsubok na ito ay nagsisilbi mong inspirasyon upang magpatuloy ka sa buhay.

Sa modyul na ito ay pag-aaralan ng mga bata ang mga pinagdaanan ng Prinsipe ng Makatang Tagalog na si Francisco de la Cruz Balagtas Baltazar at ang nag-udyok sa kanya upang maisulat ang kanyang obrang Florante at Laura. Matutunghayan din ang kalagayan ng lipunan sa panahong naisulat ang akda at ang layunin ng pagsulat nito.

PINAKAMAHALAGANG KASANAYANG PAMPAGKATUTO

(F8PN-IVa-b-33)- Nahihinuha ang kahalagahan ng pag-aaral ng Florante at Laura batay sa napakinggang mga pahiwatig sa akda.

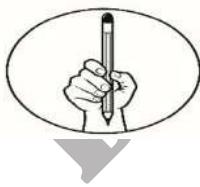
(F8PB-IVa-b-33)- Natitiyak ang kaligirang pangkasaysayan ng akda sa pamamagitan ng:

- pagtukoy sa kalagayan ng lipunan sa panahong naisulat ito
- pagtukoy sa layunin ng pagsulat ng akda
- pagsusuri sa epekto ng akda pagkatapos itong naisulat

(F8WG-IVa-b-35)- Nailalahad ang damdamin o saloobin ng may- akda, gamit ang wika ng kabataan.

Layunin:

- A. Nakatutukoy sa kalagayan ng lipunan at layunin sa panahong naisulat ang akdang Florante at Laura;
- B. Nakalalahad sa kahalagahan ng akda batay sa napakinggan o nabasang pahiwatig nito;
- C. Nakabubuo ng tula na kakikitaan ng epekto ng akdang Florante at Laura sa kabataan;
- D. Napahahalagahan at naisasabalikat nang buong puso ang mga magagandang katangiang ipinamalas ng akda sa kanyang mambabasa.
- E. Nakabubuo ng hugot lines gamit ang wika ng kabataan na naglalahad ng damdamin o saloobin ng may-akda.

Subukin

HANDA KA NA BA?

Tingnan natin...

Panuto: Subukin mo munang gawaing nasa ibaba upang tutulong sa inyo sa pagkilala at pag-unawa sa bagong aralin. Basahing maigi ang mga katanungan at piliin ang titik ng tamang sagot. (**Note:** Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng asignatura/sabjek, pangalan, taon at seksyon at bilang ng modyul).

1. Kailan isinilang si Francisco Balagtas?
A. ika- 2 ng Abril 1788 C. ika- 9 ng Setyembre 1985
B. ika- 5 ng Mayo 1854 D. ika-12 ng Nobyembre 1984
2. Saan ipinanganak si Balagtas?
A. Makati, Manila C. Parañaque, Manila
B. Baleuag, Bulacan D. Panginay, Bigaa, Bulakan
3. Sino-sino ang mga magulang ni Francisco Balagtas?
A. Angela Cruz at Benito Villarosa B. Juan Balagtas at Juana de la Cruz
C. Concha Balagtas at Felipe de la Cruz D. Ramon Pascual at Luzviminda Santos
4. Sino ang mayamang karibal ni Francisco Balagtas?
A. Florante C. Emilio Aguinaldo
B. Nanong Kapule D. Juan de la Cruz
5. Bakit nakulong si Balagtas sa Pandacan?
A. dahil pinaparatangan siyang naninirang puri
B. dahil nagnakaw siya ng limpak-limpak na salapi
C. dahil nakabuntis siya ng babae at ayaw pakasalan
D. dahil napatay niya ang taong gumagawa ng kuwento
6. Sino ang gobernador na nag-utos sa lahat ng katutubong mamamayang Pilipino na gumamit ng mga alangkan o apelyidong kukunin sa pinalabas na talaan o direktong nagmula pa sa Madrid?
A. Antonio Luna B. Narciso Claveria C. Andres Bonifacio D. Apolinario Mabini
7. Salamat sa iyo O nanasang irog
hahalagahan mo itong aking pagod,
Ang tula ma'y bukal ng bait na kapos,
Pakikinabangan ng ibig tumarok.

Bakit mahalaga ang kanyang tula?
A. mamahalin ito ng mga kabataan B. pakikinabangan ito ng nais umunawa
C. magiging daluhbasa ang sasaulo nito D. magiging makata ang babasa ng akda
8. Sa tulang sa Babasa Nito, sinabi ni Balagtas na dapat hindi maging mabilisan ang paghatol sa kanyang tula; dapat itong namnamin. Alin sa mga sumusunod ang hindi nararapat kung hindi nauunawaan ang ilang salitang ginamit sa tula?
A. magtanong sa ibang tao B. gumamit ng diksyunaryo
C. basahin at unawaing mabuti D. laktawan o lumipat sa ibang pahina
9. Alin sa mga sumusunod ang hindi napabilang sa apat na himagsik na naghari sa isipan ni Balagtas ayon kay Lope K. Santos?
A. malupit na pamahalaan B. hidwaang pananampalataya
C. kultura at tradisyon ng mga dayuhan D. maling kaugalian at mababang uri ng panitikan

10. Kaninong pananakop o kapanahunan naisulat ang Florante at Laura?

- A. Intsik
- B. Hapon
- C. Espanyol
- D. Amerikano

11. Alin sa mga sumusunod na pangayari sa Albanya ang sumasalamin sa pamamahala noon ng mga Espanyol sa ating bansa?

- A. kaliluan
- B. kalupitan
- C. kawalang katarungan
- D. lahat ng nabanggit

12. Alin sa mga sumusunod ang hindi naging tema at pamamaraan na ginamit ni Balagtas sa kanyang obra upang matagumpay na mailusot niya ang kanyang akda sa kabilang mahigpit na sensura ng mga Espanyol?

- A. pananampalataya o panrelihiyon
- B. paglalaban ng Moro at Kristiyano
- C. lantarang pagpapakita ng karahasan ng Espanyol
- D. alegoryang sumisimbolo ng pagtutuligsa sa mga Espanyol.

13. Ano ang pamagat ng akdang isinulat ni Dr. Jose Rizal na kung saan ginamit niya ang Florante at Laura bilang inspirasyon sa pagsulat nito?

- A. Ibong Adarna
- B. Noli Me Tangere
- C. El Filibusterismo
- D. La India Elegante

14. Bakit itinuring ang Florante at Laura bilang isang obra-maestra ng panitikang Filipino at nagbukas ng landas para sa panulaang Tagalog noong ika-19 na dantaon?

- A. Isinulat ang akda sa panahon ng Himagsikang Pilipino.
- B. Isinulat ang akda sa Cebuano at isinalin sa Tagalog ni Balagtas.
- C. Isinulat ang akda sa Tagalog sa panahong karamihan sa mga Pilipino ay hindi pa sanay sa paggamit ng wikang Espanyol.
- D. Isinulat ang akda sa Tagalog sa panahong karamihan sa mga Pilipinong manunulat ay nagsisulat sa wikang Espanyol.

15. Alin sa mga sumusunod ang hindi nagtulak kay Balagtas upang likhain ang walang kamatayang Florante at Laura?

- A. kabiguan sa pag-ibig
- B. kaapihan at himagsik
- C. kawalang katarungang nararanasan
- D. masasayang karanasan sa kanyang pagkabata.

Aralin 4 .1.1

Talambuhay ni Francisco " Baltazar" Balagtas

Alamin

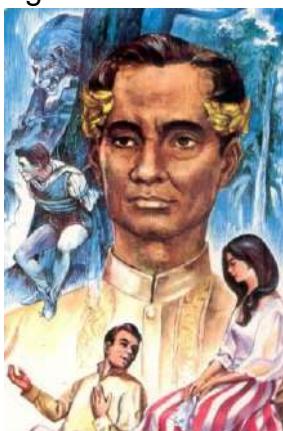
Layunin:

- A. Nakikilalang lubos si Francisco Balagtas bilang may-akda ng Florante at Laura.
- B. Natutukoy ang kaligirang pangkasaysayan ng Florante at Laura.
- C. Nababatid ang mensahe ni Balagtas sa mga mambabasa ng Florante at Laura.
- D. Napahalagahan ang Florante at Laura bilang isa sa mga nagpapayaman sa panitikang Pilipino.

Balikan / Pangganyak

Tingnan ang nasa larawan.

Mga Tanong:

1. Sino ang nasa larawan?
2. Ano ang pagkakilala ninyo sa taong nasa larawan?
3. Sa inyong palagay, ano ang mahalagang ambag niya sa larangan ng panitikan sa bansang Pilipinas?

Tuklasin

Bago mo matutunan ang mga mahalagang konsepto sa araling ito, gusto kong masuri ang kabatiran mo ukol sa paksa. Simulan mo sa pagsagot sa mga iilang katanungan.

1. Ano ang Florante at Laura?
2. Bakit naisulat ni Francisco Balagtas ang Florante at Laura?
3. Ano-anong nais ihatid ni Balagtas sa babasa ng kanyang akda?

Suriin / Talakayin

Talambuhay ni Francisco “Balagtas” Baltazar

Ang kanyang tunay na pangalan ay **Francisco Balagtas**. Mas kilala o tanyag sa pangalang **Francisco Balagtas, “Kiko” o Francisco Baltazar**.

Isinilang siya noong ika 2 ng Abril 1788 sa nayon ng Panginay Bigaa, lalawigan ng Bulakan. Ang kanyang mga magulang ay sina Juan Balagtas at Juana Dela Cruz. Ang kanyang ama ay isang panday at ang kanyang ina naman ay isang karaniwang maybahay. Ang pagmamahalan ng dalawang ito ay nagbunga ng apat na supling, sina Felipe, Concha, Nicolasa, at Kiko.

Kiko ang ipinalayaw kay Francisco. Musmos pa lamang ay kinakikitaan na siya ng talino at hilig sa pag-aaral. Dahil sa kahirapan at palibhasa'y may ambisyon sa buhay kinailangan niyang manilibhin bilang katulong sa Tondo, Maynila sa isang malayo nang kamag-anak na nakaririwasa

sa buhay. Kapalit ng kanyang paninilbihan kay Donya Trinidad ay ang pagpapapaaral nito sa kanya. Pinag-aral siya sa Colegio de San Jose at dito ay nakatapos siya ng Gramatica Castellana, Gramatica Latina, Geografia at Fisica at Doctrina Christiana. Ang mga nabanggit ay ang mga karunungan kinakailangan niyang malaman upang makapag-aral siya ng Canones, ang batas ng pananampalataya. Bukod dito, pinalad siyang makapag-aral sa isa pang paaralan, ang san Juan de Letran. Natapos niya ang Humanidades, Teolohiya at Pilosopiya. Dito niya naging guro si Padre Mariano Pilapil, isang bantog na guro na sumusulat ng Pasyon.

Naging tanyag si Kiko sa purok ng Tondo, Maynila sapagkat sumusulat siya ng tula at itinuturing na mahusay na makata. Ang angking talino niya sa pagbigkas ng tula ang dahilan kung bakit maraming kababaihan ang humanga sa kanya. Isang dilang ang nagngangalang Magdalena Ana Ramos ang unang bumihag sa kanyang puso. Sinikap niyang handugan ang dalaga ng isang tula para sa kaarawan nito ngunit sa kasamaang palad ay hindi siya natulungan ng isa pang makatang tumutulong sa pag-aayos ng mga tula. Noong panahong iyon ay may isang tagaayos ng tula, si Jose dela Cruz na lalong kilala sa tawag na Huseng Sisiw sapagkat kung walang dalang sisiw ay hindi niya inaayos at pinag – uukulan ng pansiñ ang tulang ipinaayos ng sinuman. Isang araw ay may dala – dalang tula si Kiko upang ipaayos kay Huseng Sisiw at sa dahilang walang dalang sisiw ay hindi ito inayos ni Jose. Umuwi si Kikong masamang – masama ang loob kaya't simula noon ay hindi na siya humingi ng tulong sa makata ng Tondo. Hindi naglaon at namayagpag sa larangan ng panulaan si Balagtas at nangulimlim naman ang kabantugan ni Huseng Sisiw.

Mula sa Tondo ay lumipat si Balagtas sa Pandacan. Dito niya nakilala si Selya o Maria Asuncion Rivera sa tunay na buhay. Tinagurian siyang Selya ng ating butihing makata sapagkat hinango ito sa banal na pangalan ng pintakasi ng musikang si Santa Cecilia. Ang dalagang ito bukod sa ubod nang ganda ay katangi-tanging mang-aawit at dalubhasa sa pagtugtog ng alpa. Isa pang dahilan umano kung bakit napiling itaguri ni Kiko sa dalaga sapagkat ang Celia ay tawag noon sa isang uri ng serbesang sinasangkapan ng katas ng trigo isang uri ng inuming lalong sumasarap lumalaon.

Sa kabilang ng mga paalaala at payo ng mga kakilala at kaibigan na magiging mahirap para sa kanya ang pamimintuho sa dalaga sapagkat magiging karibal niya si Nanong Kapule, isang mayaman at makapangyarihan sa pook na iyon, ay winalang-bahala niya. Napaibig niya ang dalaga at naging magkasintahan sila. Sa kagustuhan ni Kapule na hindi na makahadlang si Balagtas sa kanyang panunuyo kay Maria Asuncion Rivera ay ipinabilanggo niya ang makata. Pinagdusahan ni Balagtas sa bilangguan ang isang maling paratang na siya ay gumawa ng mga sali-salitang nakasisira sa puri ni Maria Asuncion. Nakuha ni Kapule na lumagay sa kanyang panig ang lahat lalo na ang mga magulang ng dalaga dahil sa kanyang salapi at kapangyarihan.

Pinaniniwalaang dahil sa kabiguang ito ay naisulat niya sa loob ng bilangguan ang obrang Florante at Laura. Ito ay buong pusong inihandog niya kay Selya na si Maria Asuncion Rivera. Bagama't may ilang nagsasabing tinapos niya ang obra sa Udyong, Bataan. Dito siya naninirahan pagkatapos niyang makalaya sa bilangguan noong 1838 at dito rin niya nakilala ang babaeng iniharap niya sa dambana, si Juana Tiambeng. Ikinasal siya sa edad na 54, sa kabilang ng pagtutol ng magulang ni Juana sa kanya, dahil na rin sa malaking agwat ng kanilang edad at kalagayan sa buhay. Si Kiko ay mahirap lamang at si Juana ay anak mayaman. Nagkaroon sila ng labing – isang supling, limang lalaki at anim na babae sa loob ng labing – siyam na taong pagsasama nila. Pito ang namatay noong mga bata pa at sa apat na nabuhay isa lamang ang nagmama kay Balagtas.

Dahil sa may mataas na pinag-aralan si Kiko, humawak siya ng mataas na tungkulin sa Bataan naging tagapagsalin, Tenyente Mayor at Juez de Semantera. Sa mga panunungkulan niyang iyon ginamit ni Kiko ang kanyang opisyal na pangalang Franco Narvaes Baltasar.

Ayon sa mga tala ng kasaysayan noong ika-21 ng Nobyembre, taong 1849 ay ipinag-utos ni Gobernador-Heneral Narciso Claveria sa lahat ng katutubong 8 mamamayang Pilipino ang paggamit ng mga alangkan o apelyidong kukunin sa pinalabas niya noong isang talaan o direktong nagmula pa sa Madrid. Sa ilalim ng kautusang iyan ay ipinasya ni Kiko na ang Baltasar na kaniyang sagisag ay siya na ring panatilihin, pinaikli na lamang niya ang Francisco sa Franco at ang Narvaes ay siya namang ipinalit niya sa apelyidong de la Cruz ng kanyang ina. Ngunit mapapansing sa baybay ng Baltasar at Narvaes ay kapwa s at hindi z ang ginamit. Gayunman sa edisyon ng Florante at Laura noong 1870, patay na si Balagtas noong pinangangahanan ng namamatnugot sa pagpapalimbag ang pagtuwid sa baybay at pagkakasulat na mula noon ng Baltazar na z at hindi s ang makikita.

Ngunit sadyang mapagbiro ang tadhana, sa lalawigan din ng Bataan muling nabilanggo si Balagtas dahil sa paratang na pinutulan niya ng buhok ang isang babaeng utusan ng mayamang Alferez Lucas. Bagama't lumaban sa kaso naubos ang kanyang yaman sa pag-apela. Sa isang kisapmata'y nawala ang lahat ng kaniyang pinaghirapan. Paglabas niya ng bilangguan ipinagpatuloy niya ang kanyang pagsulat hanggang bawian siya ng buhay noong ika-20 ng Pebrero taong 1860 sa gulang na 74.

Ilan sa mga isinulat niyang akda na napatala sa aklat ng kasaysayan ay ang mga sumusunod: Almanzor at Rosalina, Orosman at Zafira, Nudo Gordeano, Don Nuño at Selinda, Clara Belmori, Auredato at Astrome, La India Elegante y El Negrito Amante, Abdol at Miserena, Rodolfo at Rosemunda, Mahomet at Constanza, Bayaceto at Dorlisca Claus. Sinasabing nakapagdidikta si Balagtas ng apat na orihinal na komedya (moro-moro) sa isang harapan. Sa Bataan natupok ng apoy ang marami niyang akda.

Kung ang India ay may Tagore, ang Inglatera ay may Shakespeare at ang Espanya ay may Cervantes, may maipagkakapuri naman tayong Balagtas na pundasyon ng tulang Filipino sa alinmang kapanahunan ng ating panitikan.

Kaligirang Pangkasaysayan ng Florante at Laura

Ang Florante at Laura ay isinulat ni Francisco "Balagtas" Baltazar noong 1838, panahon ng pananakop ng mga Espanyol sa bansa. Sa panahong ito, mahigpit na ipinatupad ang sensura kaya't ipinagbawal ang mga babasahin at palabas na tumutuligsa sa pagmamalabis at kalupitan ng mga Espanyol. Dahil sa pagkontrol ng mga Espanyol, ang mga aklat na nalimbag sa panahong ito ay karaniwang patungkol sa relihiyon o di kaya'y sa paglalaban ng mga Moro at Kristiyano na tinatawag ding komedya o momo-moro, gayundin ng mga diksiyunaryo at aklat-panggramatika.

Ang relihiyon at ang paglalaban ng mga Moro at Kristiyano ay siya ring temang ginamit ni Balagtas sa kanyang awit bagama't naiugnay niya ito sa pag-iibigan nina Florante at Laura. Ito ang dahilan kaya't nagtagumpay siyang mailusot ang awit sa 9 mahigpit na sensura ng mga Espanyol. Gumamit siya ng alegorya kung saan masasalamin ang mga nakatagong mensahe at simbolismong kakikitaan ng pagtuligsa sa pagmamalabis at kalupitan ng mga Espanyol gayundin ng pailalim na diwa ng nasyonalismo. Ang mga tauhan at ang mga pangyayaring nagdulot sa kaawa-awang kalagayan sa kaharian ng Albanya ay kasasalaminan ng mga naganap na kaliluan, kalupitan, at kawalang katarungan sa Pilipinas sa ilalim ng pamamahala ng mga Espanyol.

Masasalamin din sa akda ang tinutukoy ni Lope K. Santos na “apat na himagsik” na naghari sa puso at isipan ni Balagtas: (1) ang himagsik laban sa malupit na pamahalaan; (2) ang himagsik sa hidwaang pananampalataya; (3) ang himagsik laban sa mga maling kaugalian; at (4) ang himagsik laban sa mababang uri ng panitikan.

Ang Florante at Laura ay itinuturing na isang obra-maestra ng panitikang Pilipino at sinasabing nagbukas ng landas para sa panulaang Tagalog noong ika-19 na dantaon. Isinulat niya kasi ang kanyang akda sa wikang tagalog sa panahong karamihan sa mga Pilipinong manunulat ay nagsisulat ng wikang Espanyol. Ang awit (Florante at Laura) ay inialay ni Balagtas kay “Selya” o Maria Asuncion Rivera, ang babaeng minahal niya nang labis at pinagmulan ng kanyang pinakamalaking kabiguan. Sinasabing isinulat niya ito sa loob ng selda kung saan siya nakulong dahil sa maling paratang na pakana ng mayamang karibal na si Nanong Kapule. Ang labis na sakit, kabiguan, kaapihan, himagsik, at kawalang katarungang naranasan ni Kiko sa lipunang kanyang ginagalawan ay siyang nagtulak sa kanya upang likhain ang walang kamatayang Florante at Laura.

Ang awit ay isang tulang pasalaysay (pakuwento), may sukat na lalabindalawahan (12 pantig) sa bawat taludtod.

Ang awit ay nagsisilbing gabay at nagtuturo sa mga Pilipino ng maraming bagay. Ito ay naglalaman ng mahahalagang aral sa buhay tulad ng wastong pagpapalaki sa anak, pagging mabuting magulang, pagmamahal at pagmamalasakit sa bayan, pag-iingat laban sa mga taong mapagpanggap o mapagkunwari at makasarili, gayundin ang pagpapaalala sa madla na maging maingat sa pagpili ng pinuno sapagkat napakalaki ng panganib na dulot sa bayan ng pinunong sakim at mapaghingad sa yaman. Ipinakita rin sa akda ang kahalagahan ng pagtulong sa kapwa maging doon sa may magkakaibang relihiyon tulad ng Muslim at Kristiyano. Binigyang halaga rin sa akda ang taglay na lakas ng kababaihan sa katauhan ni Flerida, isang babaeng Muslim na sa halip na sumusunod lang sa makapangyarihang kalalakihan ay piniling tumakas mula sa mapaniil na Sultan upang hanapin ang kanyang kasintahan at siya pang pumutol sa kasamaan ng buhong na si Adolfo.

Ang akda ay gumabay hindi lamang sa pangkaraniwang tao kundi gayundin sa mga bayaning nagmulat sa diwang makabayan ng mga Pilipino. Sinasabing si Jose Rizal ay nagdala ng kopya ng Florante at Laura habang siya ay naglalakbay sa Europa at naging inspirasyon niya sa pagsulat ng Noli Me Tangere. Sinasabi ring maging si Apolinario Mabini ay sumipi sa pamamagitan ng sarili niyang sulat-kamay ng kopya ng awit habang siya ay nasa Guam noong 1901. Bagama’t napakatagal ng panahon mula ng isulat ni Balagtas ang awit ay hindi ay hindi mapapasubaliang ang mga aral na taglay nitong gumabay sa ating mga ninuno at mga bayani ay nanatiling makabuluhan, angkop, at makagagabay pa rin sa mga Pilipino hanggang sa kasalukuyang panahon.

Upang lalong mapahalagahan ang akda, nag-iwan si Balagtas ng mga habilin para sa mga babasa nito. Layunin niya sa kanyang obra na mapahalagahan at maunawaan ng mga mambabasa ang kabuuan ng akda. Isa sa mga kahilingan niya ay huwag baguhin ang berso o alinmang bahagi ng tula at kung nahihiapan ka sa pag-unawa ng mga tula ay pakasusuriin muna at tiyak marami kang malalaman at matutuhan sa mga pangyayari.

Sa Bababasa Nito

1

Salamat sa iyo, O, nanasang irog,
kung halagahan mo itong aking pagod
ang tula ma'y bukal ng bait na kapos
pakikinabangan ng ibig tumarok.

2

Kung sa biglang tingin'y bubot at masaklap
Palibhasa'y hilaw at mura ang balat,
Ngunit kung namnamin ang sa lamang lasap,
Masasarapan din ang babasang pantas.

3

Di ko hinihinging pakamahalin mo,
Tawana't dustain ang abang tula ko,
Gawin ang ibigi't alpa'y nasa iyo,
Ay huwag mo lamang baguhin ang bero.

4

Kung sa pagbasa mo'y may tulang malabo,
bago mo hatulan, katkatin at liko,
pasuriin muna ang luwasa't hulo
at makikilalang malinaw at wasto.

5

Ang may tandang letra, alin mang talata,
di mo mawatas'a't malalim na wika,
ang mata'y itingin sa dakong ibaba,
buong kahuluga'y mapag-unawa.

6

Hanggang dito ako, O nanasang pantas,
sa kay Sigesmundo'y huwag ding matulad,
sa gayong katamis wikang masasarap,
ay sa kababago ng tula'y umalat.

Isaisip

Ang Florante at Laura ay naisulat ni Francisco Balagtas sa panahon ng pananakop ng Espanyol. Layunin nitong mailahad ang kanyang kabiguan sa pag-ibig; hindi makatarungang karanasan sa buhay at sa kanyang lipunan at higit sa lahat ang kanyang himagsik. Gumamit ito ng alegoryang sumasalamin sa nakatagong mensahe bilang pagtuligsa sa mahigpit na pananakop ng mga Espanyol. Bukod dito ang mga tauhan at mga pangyayari sa tagpuan ng kanyang akda ay kasasalaminan ng kaliluan at kawalang katarungan sa Pilipinas sa kasagsagan ng pananakop ng nasabing dayuhan. Upang lalong mapahalagahan ang tula ay nag-iwan ang ating dakilang makata ng mga habilin.

Isagawa

Sundin ang format. (**Note: Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan, taon at seksyon at bilang ng modyul).**

Panuto: Basahin at pag-aralan ang mga sumusunod na gawain at sagutin ito.

- A. Ang Florante at Laura ay isang alegorya. Nakatago sa mga pangyayari ang mensahe at simbolismong kakikitaan ng pagtuligsa sa kalagayang panlipunan sa panahong nasulat ito.

Lagyan ng FRANCISCO ang lahat ng kalagayang panlipunang naganap sa panahong ito at MARIANO naman sa hindi.

- ___ 1. Mahigpit na ipinagbawal ang mga babasahin at palabas na tumutuligsa sa kalupitan ng mga Espanyol.
- ___ 2. Ang karaniwang tema ng mga sulatin sa panahong iyon ay tungkol sa relihiyon at paglalaban ng mga Kristiyano at Moro.
- ___ 3. Ang sinumang nais sumulat ay may kalayaang isulat ang anumang paksa o temang magustuhan niya.
- ___ 4. Karamihan sa nalathalang aklat sa panahong ito ay mga diksyunaryo at aklat panggramatika tungkol sa pamumuhay ng mga katutubo.
- ___ 5. Nakadama ng paghihimagsik ang mga Pilipino sa kalupitan at pagmamalabis ng mga dayuhang sumakop sa bansa.
- ___ 6. Karamihan sa mga nagsisulat sa panahong ito ay gumamit ng wikang Ingles.
- ___ 7. Naging mahigpit, malupit, at hindi makatao ang ginawang pamamahala ng mga Espanyol sa ating bansa.

B. Ano-ano ang naging layunin ni Balagtas sa pagsulat ng walang kamatayang Florante at Laura? Lagyan ng tsek (✓) ang bilang ng lahat ng iyong sagot.

- ___ 1. Maihayag ang apat na himagsik na naghari sa puso ni Balagtas kaugnay sa pamamahala ng mga Espanyol.
- ___ 2. Makabuo ng isang akdang maiaalay kay Selya o Maria Asuncion Rivera, ang babaeng minahal niya nang labis.
- ___ 3. Maging tanyag at mayaman sa pamamagitan ng pagbenta ng kanyang akdang Florante at Laura.
- ___ 4. Maisalin ng kanyang akda sa iba't ibang wika at mabasa sa iba't ibang bansa.
- ___ 5. Mailahad ang labis na sakit, kabiguan, kaapihan, himagsik, at kawalang katarungang naranasan niya sa lipunang kanyang ginagalawan.

Pagyamanin / Karagdagang Gawain

Gawin ito sa sagutang papel. (**Note: Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan, taon at seksyon at bilang ng modyul).**

Ang Florante at Laura ay isinulat ni Balagtas noong 1838. Matapos mong pag-aralan ang Kaligirang Kasaysayan ng akdang Florante at Laura natitiyak kong namulat ka sa mga pangyayari o kaganapan sa panahong naisulat ito.

Panuto: Ngayon maglahad ka ng epekto ng Florante at Laura sa iyo bilang isang mag-aaral sa pamamagitan ng isang **tula**. Bumuo ng 2-3 saknong na may malayang taludturang.

Alamin

1. Nababatid ang mga tauhan at ang naging papel nila sa Florante at Laura.
2. Napapahalagahan ang bawat tauhan lalo na ang aral at mensaheng hatid nito.

Balikan/Pangganyak

Gawin natin...

-Sino-sino ang nasa larawan?

- Sila ang nagpapakilos at nag-iiimplwensiya sa akdang tumatak sa puso at damdamin ng mga Pilipino.

Hulaan ninyo sa pamamagitan ng pagbuo sa ibinigay na mga letra.

E	T	N	A	R	O	L	F	A	T	A	R	U	A	L
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Tuklasin

Sa araling ito, tatalakayin natin ang mga tauhan sa Florante at Laura at ang kani-kanilang tungkulin sa awit at sa mga mambabasa. Gusto kong masuri ang kabatiran mo ukol sa paksa. Simulan mo sa pagsagot sa mga iilang katanungan.

1. Sino si Florante sa akda? Si Laura?
2. Ilarawan ang pag-iibigan nina Florante at Laura?
3. Ano-ano ang ginawa ni Konde Adolfo upang mapasakanya si Laura?

Suriin / Talakayin

Sa bahaging ito, masusuri natin ang mga papel na ginampanan ng bawat tauhan, paano naging epektibo ang bawat isa upang maging mabisa ang akda.

Mahalagang Tauhan ng Florante at Laura

Mga Tauhang Kristiyano

Florante- Anak ni Duke Briseo at Prinsesa Floresca. Kasintahan ni Laura. Siya ang magiting na heneral ng hukbo ng Albanya at nagpapabagsak sa 17 kaharian bago siya nalinlang ni Adolfo at naipatapon sa gubat.

Laura- Anak ni Haring Linceo at kasintahan ni Florante. Siya ay magandang dalagang hinangaan at hinangad ng maraming kalalakihang tulad nina Adolfo at Emir subalit ang kanyang pag-ibig ay nanatiling laan lamang kay Florante.

Konde Adolfo- Isang taksil at naging kalabang mortal ni Florante mula nang mahigitan siya nito sa husay at popularidad habang sila ay nag-aaral pa sa Atenas. Siya ang nagpapatay kina Haring Linceo at Duke Briseo, nagpahirap kay Florante, at nagtangkang umagaw kay Laura.

Duke Briseo- Ang butihing ama ni Florante. Kaibigan at tagapayo ni Haring Linceo.

Prinsesa Floresca- Ang mapagmahal na ina ni Florante, asawa ni Duke Briseo at anak ng hari ng Krotona. Maaga niyang inulila si Florante sapagkat namatay siya habang nag-aaral pa lang si Florante sa Atenas.

Haring Linceo- Ama ni Laura. Siya ay makatarungan at mabuting hari ng Albanya.

Konde Sileno- Ama ni Adolfo na taga- Albanya.

Menalipo- Pinsan ni Florante. Nakapaglitas sa buhay niya mula sa isang buwitre noong siya'y sanggol pa lamang.

Menandro- Matalik na kaibigan ni Florante. Naging kaklase niya sa Atenas. Naging matapat na kanang kamay ni Florante sa mga digmaan at nakapaglitas din sa kanyang buhay.

Antenor- Ang mabuting guro nina Florante, Adolfo at Menandro habang sila'y nag-aaral pa sa Atenas. Siya ang gurong gumabay at nagturo ng maraming bagay kay Florante.

Mga Tauhang Moro

Aladin- Isang gererong Moro at prinsipe ng Persya; anak ni Sultan Ali-Adab. Naging kaagaw niya ang ama sa kasintahan si Flerida kaya't pinili niyang magparaya at maglagalag sa kagubatan. Dito niya iniligtas si Florante na itinuring na mahigpit na kaaway ng kanilang bayan at relihiyon.

Flerida- Kasintahan ni Aladin na tinangkang agawin ng ama ni Aladin na si Sultan Ali-Adab. Tumakas siya sa gabi ng nakatakdang kasal sa sultan upang hanapin ang kasintahan. Nailigtas niya si Laura sa kamay ni Adolfo nang panain niya sa dibdib at mapatay ang buhong.

Sultan Ali-Adab – Malupit na ama ni Aladin at siya ring naging kaagaw niya sa kasintahan si Flerida.

Emir- Gobernador ng mga Moro na nagtangka kay Laura subalit tinanggihan at sinampal sa mukha ng dalaga. Humatol na pugutan ng ulo si Laura subalit nakaligtas dahil sa maagap na pagdating ni Florante.

Heneral Osmalik- Magiting na Heneral ng Persya na namuno sa pananakop sa Krotona subalit natalo at napatay ni Florante.

Heneral Miramolin- Heneral ng Turkiyang namuno sa pagsalakay sa Albanya subalit nalupig nina Florante at ng kanyang hukbo.

Antas ng iyong Pag-unawa...

1. Ano ang mangyari sa isang akda kung hindi gaanong mahusay ang pagkakahabi ng mga tauhan nito?
2. Bakit mahalagang makilala ang mga tauhan bago pa man magsimulang basahin ang isang akda?
3. Maliban kina Florante at Laura, sino ang mga tauhang nakilala mo ang sa tingin moy magmamarka nang husto sa kabuoan ng akda? Ipaliwanag.
4. Paano nakakaapektu sa isang akda ang mga tauhang nagpapagalaw at nagbibigay-buhay rito?

Isaisip

Sa simula ng Florante at Laura ay ipinakita ang tagpuan bilang isang madilim at mapanglaw na gubat. Sa paggalaw ng mga pangyayari at sa pagsasalaysay ni Florante ay makitang ang kabuoan ng awit ay naganap sa Kaharian ng Albanya. Isa-isa ring nailahad ang mga tauhang nagbigay-buhay sa awit at kung paano nahabi nang maayos ang mga pangyayari sa tulong ng mga tauhang ito.

Isagawa

Pagkatapos mong natutunan ang mga tauhan at mga papel ng mga tauhan ng Florante at Laura, sagutin mo ang sumusunod na mga katanungan.

Kung maitatanghal ang Florante at Laura, at ikaw ay papipiliin ng isang tauhang nanaisin mong gampanan, sino ang tauhang pipiliin mo? Bakit? Gayahin ang pormat. (**Note: Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan,taon at seksyon at bilang ng modyul).**

Ang napili kong tauhan ay si _____, dahil _____

Pagyamanin / Karagdagang Gawain

Ngayon ay kilala na ninyo ang mga tauhan ng Florante at Laura. Punan ang Talahanayan sa ibaba. Pumili ng sampung tauhan na nagustuhan mo, itala ang papel na ginampanan at aral na makukuha sa mga ito. Gayahin ang pormat. (**Note: Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan,taon at seksyon at bilang ng modyul).**

TAUHAN	PAPEL NA GINAMPANAN	ARAL/MENSAHENG NATUTUNAN
1.		
2.		
3.		
4.		
5.		
6.		
7.		
8.		
9.		
10.		

Alamin

Layunin:

1. Natutukoy ang mga wika ng kabataan.
2. Nakagagawa ng hugot lines gamit ang wika ng kabataan na nagpapahayag ng damdamin.

Balikan / Pangganyak

Balikan natin ang Florante at Laura na kung saan malayang naglalahad o nagpapahayag ng damdamin ang may-akda. Nilalayon nitong mararamdam din ng mga mambabasa ang kanyang hinanaing at damdamin tungkol sa ibat ibang pangyayari at saring karanasan sa kanyang kapanahunan. Naging epektibo ito sa tulong ng mga wika na nakatatak sa bawat puso at isipan ng mambabasa.

Tuklasin

Alam mo ba...

Sa ating mga kapanahunan ay may ibat ibang wika na ginamit upang maipahayag ang damdamin, kaisipan at saloobin. May mga wika ng kabataan na tanging kabataan lang ang nakakaintindi na siyang araw-araw nilang ginagamit sa pakikipagkomunikasyon.

Suriin / Talakayin

Sa kasalukuyan, maraming mga salita na ang umuusbong batay sa mga pangangailangan ng mga tao. Lalo na sa panahon ng sosyal midya, maraming salita na at wika ang nagawa bunga ng mga karanasan at nakatatawang mga pangyayari o memes. Isa na rito ang **Wika ng Kabataan**.

Ang **wikang kabataan** ay mga salitang ginagamit ng mga kabataan sa kasalukuyan. Dahil dito, nagbabago rin ang wikang kabataan habang tumatagal ang panahon. Ito'y dahil ang wika ay dinamiko o pa iba-iba.

Mga Halimbawa

▪ Lodi	. lodi cakes
▪ Werpa	. Starbs
▪ Petmalu	. Gaging
▪ GG	. Yarn
▪ Awts	. Gurl
▪ awit	

Isaisip

Ang wika ay dinamiko. Ito ay pabago-bago batay sa pangangailangan ng tao. Ang mahalaga ay nagkakaintindihan o naipapahayag ang kaisipan at damdamin. Kaya, ang mga kabataan ay bumubuo ng kanilang wika na ginagamit nila sa pakikipagkomunikasyon.

Isagawa

PANUTO: Gamit ang **wika ng kabataan**, bumuo ng **hugot lines** na nagpapahayag ng damdamin o saloobin (partikular na sa kanyang kabiguan at mga panyayari sa lipunan) ng may-akda. (**Note:** Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan, seksyon at bilang ng modyul).

Halimbawa:

Hindi ko hiniling na **jowain** mo ako 'pagkat wala akong gaanong **dating** dito sa mundo. **Gurl** tulungan mo na lang akong makaahon mula sa pagkalunod ng pag-ibig ko sa iyo.

Nagawang Hugot Lines na may Wika ng Kabataan

Pagyamanin / Karagdagang Gawain

 Kung ikaw ngayon ang makabagong Balagtas, paano mo ilalahad ang iyong damdamin o saloobin gamit ang wika ng Kabataan. Gawin ito sa anyong **patula na may malayang taludturuan.** (Note: Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan, taon at seksyon at bilang ng modyul).

Ang Tula ng Kasalukuyang Balagtas

Pamagat: _____

Pamagat: _____

Tayahin

Panuto: Basahing maigi at unawain ang mga katanungan at piliin ang titik ng tamang sagot. (Note: Gawin sa isang buong papel. Huwag kalimutang lagyan ng pangalan, taon at seksyon at bilang ng modyul).

1. Sino ang makatang sumulat ng Florante at Laura?
A. Dr. Jose Rizal C. Antonio Luna
B. Andres Bonifacio D. Francisco Balagtas Baltazar
 2. Saan ipinanganak si Balagtas?
A. Lunsod ng Makati C. Parañaque, Manila
B. Baleuag, Bulacan D. Panginay, Bigaa, Bulakan
 3. Kanino inialay ni Balagtas ang kanyang obra?
A. Marian Rivera C. Maria Asuncion Rivera
B. Gabriela Silang D. Magdalena Ana Ramos
 4. Sino ang gobernador na nag-utos sa lahat ng katutubong mamamayang Pilipino na gumamit ng mga alangkan o apelyidong kukunin sa pinalabas na talaan o direktong naghulda pa sa Madrid?
A. Antonio Luna C. Andres Bonifacio
B. Narciso Claveria D. Apolinario Mabini
 5. Saan isinulat ni Balagtas ang kanyang Florante at Laura?
A. sa lawa C. sa teatro
B. sa selda D. sa paaralan

6. Bakit nakulong si Balagtas sa Pandacan?

- A. dahil pinaparatangan siyang naninirang puri
- B. dahil nagnakaw siya ng limpak-limpak na salapi
- C. dahil nakabuntis siya ng babae at ayaw pakasalan
- D. dahil napatay niya ang taong gumagawa ng kuwento

7. Salamat sa iyo O nanasang irog

kung hahalagahan mo itong aking pagod,
Ang tula ma'y bukal ng bait na kapos,
Pakikinabangan ng ibig tumarok.

Bakit mahalaga ang kanyang tula?

- A. mamahalin ito ng mga kabataan
- B. pakikinabangan ito ng nais umunawa.
- C. magiging dalubhasa ang sasaulo nito.
- D. magiging makata ang babasa ng akda.

8. Sa tulang sa Babasa Nito, sinabi ni Balagtas na dapat hindi maging mabilisan ang paghatol sa kanyang tula; dapat itong namnamin. Alin sa mga sumusunod ang hindi nararapat kung hindi mauunawaan ang ilang salitang ginamit sa tula?

- A. magtanong sa ibang tao
- B. gumamit ng diksyunaryo
- C. basahin at unawaing mabuti
- D. laktawan o lumipat sa ibang pahina

9. Alin sa mga sumusunod ang hindi nagtulak kay Balagtas upang likhain ang walang kamatayang Florante at Laura?

- A. sakit at kabiguan
- B. kaapihan at himagsik
- C. kawalang katarungang nararanasan
- D. masasayang karanasan sa kanyang pagkabata

10. Kaninong pananakop o kapanahunan naisulat ang Florante at Laura?

- A. Intsik
- B. Hapon
- C. Espanyol
- D. Amerikano

11. Alin sa mga sumusunod ang hindi napabilang sa apat na himagsik na naghari sa isipan ni Balagtas ayon kay Lope K. Santos?

- A. malupit na pamahalaan
- B. hidwaang pananampalataya
- C. kultura at tradisyon ng mga dayuhan
- D. maling kaugalian at mababang uri ng panitikan

12. Alin sa mga sumusunod ang hindi naging dahilan sa matagumpay na paglusot ng obra ni Balagtas sa kabilang mahigpit na sensura ng mga Espanyol?

- A. gumamit siya ng temang pananampalataya o panrelihiyon
- B. gumamit siya ng temang paglalaban ng Moro at Kristiyano
- C. gumamit siya ng alegoryang kakikitaan ng pagtutuligsa sa mga Espanyol
- D. gumamit siya ng teknik na lantarang magbunyag ng pang-aapi ng Espanyol

13. Ano ang pamagat ng akdang isinulat ni Dr. Jose Rizal na kung saan ginamit niya ang Florante at Laura bilang inspirasyon sa pagsulat nito?

- A. Ibong Adarna
- B. Noli Me Tangere
- C. El Filibusterismo
- D. La India Elegante

14. Alin sa mga sumusunod na pangyayari sa Albanya ang sumasalamin sa pamamahala noon ng mga Espanyol?

- A. Kaliluan
- B. Kalupitan
- C. kawalang katarungan
- D. lahat ng nabanggit

15. Bakit itinuring ang Florante at Laura bilang isang obra-maestra ng panitikang Filipino at nagbukas ng landas para sa panulaang Tagalog noong ika-19 na dantaon?

- A. Isinulat ang akda sa panahon ng Himagsikang Pilipino.
- B. Isinulat ang akda sa Cebuano at isinalin sa Tagalog ni Balagtas.
- C. Isinulat ang akda sa Tagalog sa panahong karamihan sa mga Pilipino ay hindi pa sanay sa paggamit ng wikang Espanyol.
- D. Isinulat ang akda sa Tagalog sa panahong karamihan sa mga Pilipinong manunulat ay nagsisulat sa wikang Espanyol.

Sanggunian:

Aklat

Baisa-Julian A. et.al . (2014). Pinagyamang Pluma 8. Quezon City. Phoenix Publishing House Inc.

Badua Zenaida S. (2001). Forante at Laura. Quezon City. Vibal Publishing House.

Internet

https://www.google.com/search?q=florante+at+laura&source=lnms&tbo=isch&sa=X&ved=2ahUKEwjE9OmD487wAhWrzIsBHaFqBqYQ_AUoAXoECAEQAw&biw=675&bih=577#imgrc=UQ9BdSBgVipnMM

<https://philnews.ph/2021/02/17/halimbawa-ng-wikang-kabataan-ano-ang-wikang-kabataan-sagot/>